

Bp WINCENTY URBAN

RĘKOPISY KAZNODZIEJSKIE BIBLIOTEKI KAPITULNEJ WE WROCŁAWIU

I

Ważny dział Biblioteki Kapitulnej we Wrocławiu stanowią niewątpliwie jej rękopisy, które w chwili obecnej dochodzą do 887 jednostek (według stanu z 1971 roku), różnych pod względem treściowym, niektórych bardzo wartościowych, zwłaszcza średniowiecznych, wśród nich również kaznodziejskich, będących przedmiotem szczególniejszego zainteresowania.

W czasie drugiej wojny światowej przy wzmagających się trudnościach, Kierownictwo Biblioteki Kapitulnej już od roku 1942 zaczęło umieszczać za zgodą Ordynariusza Wrocławskiego, ks. Adolfa kardynała Bertrama po parafiach śląskich cenniejsze rękopisy biblioteczne, inkunabuły i starodruki. Sądzono wówczas, że takie parafie jak Strzelin, Sobótka, Kielczyn i Henryków będą mniej narażone na niebezpieczeństwo bombardowania. Żywione nadzieje i przewidywania okazały się zawodne i złudne. Działania frontowe i warunki pokapitulacyjne nie oszczędziły ewakuowanych zbiorów. Zaginęło wówczas 31 rękopisów i to głównie średniowiecznych.

Celem ułatwienia badań naukowych osobom interesującym się tymi cennymi pomnikami przeszłości kościelnej, narodowej, myśli ludzkiej, pracy i kultury przygotowano w 1956 roku katalog pt. „Rękopisy Biblioteki Kapitulnej we Wrocławiu”, nosząc się z myślą o publikowaniu go w całości przy sprzyjających okolicznościach. Zamiaru tego nie powiodło się do chwili obecnej doprowadzić do szczęśliwego rezultatu. Zdołano jedynie ogłosić opisy rękopisów liturgicznych, skryptyrystycznych-egzegetycznych i prawniczych.

Rękopisy średniowieczne mówią nam wiele. Świadczą one niewątpliwie o kulturze ówczesnych ludzi i czasów. Stanowią świadectwo naukowych zamiłowań i zainteresowań ludzi danego środowiska.

II

W niniejszym zestawieniu pragniemy opisać rękopisy kaznodziejskie „Biblioteki Kapitulnej we Wrocławiu”, które ujmujemy w dwóch częściach. Najpierw opisujemy rękopisy kapitulno-katedralne i parafialne, a następnie z kolegiaty św. Jakuba w Nysie.

Nr 2

Łac., polski, pocz. XV w. (1409 r.), 22,5 × 15,5 cm, K 335 pap.

K. 1 r — 2 v Quaedam historiae „Egitur, quod quaedam puella religiosa”

K. 3 r — 12 r Sermones de Dominicis et Festis.

K. 12 r — 12 v Skarga Umierającego (e Moyg smatku ma zalości...).

K. 13 r — 13 v Kazanie o św. Jadwidze (Mulier timens deum ipsa laudabitur (Prov. 31,30 i inne.

K. 243r — 296v — 505 Casus conscientiae. Podana tu również nauka o spowiedzi, dekalogu i ośmiu błogosławieństwach.

K. 305v — 335 r Passio predicabilis in parasceue secundum consonarium quatuor evangelistarum et secundum mentem doctorum sacre scripture respice et fac secundum exemplar quos tibi in monte monstratus est.

Na ostatniej karcie: „Explicit passio domini nostri ihesu christi sub natiuitatis anno M^oCCCC^oIX^o nono sequitur in Pasce sermo”

Oprawa deski dębowe bez pokrycia w skórę, w 1945 roku rękopis był ewakuowany do Sobótki, oprawa uległa pewnemu zniszczeniu, po badaniach przeprowadzonych przez Jerzego Woronczaka w 1948 roku zszył ponownie go introligator Fodstada z Wrocławia.

Proweniencja brak danych.

Literatura: J. Woronczak, Ze studiów nad rękopisem Nr 2 Biblioteki Kapitulnej we Wrocławiu, „Sobótka” 3 (1948) s. 314—345. To samo pod zmienionym tytułem: Skarga umierającego. Ze studiów nad rękopisem Nr 2 Biblioteki Kapitulnej we Wrocławiu, Wrocław 1949. Dawna sygnatura: MS.O.2.

Nr 9

Homiliae

Łac., XV w., perg.

Rękopis zaginiony, w 1945 roku w Sobótce, w dawnym katalogu rękopisów zaznaczono krótko „Zobten — Steinbruch”.

Nr 10

Expositiones in Cantica canticorum.

Łac., XIV w., 14 × 19,5 cm, k. 288, perg.

1. K. 1r Super cantica canticorum
2. K. 129 — 201 r In dulcissimum Jesum

Iste liber intitulatus in dulcissimum Ihesum Salvatorem nostrum in tres partes divisus. In prima assumitur de gloriosa passione. In secunda de his que ad contemplacionem dispositiva sunt. In tercia de ipsa cantemplacionis quiete. Incipit stimulus amoris deuoti.

3. K. 202 v — 241 r Tractatus de effectibus gratiae.

Explicit tractatus beati Bernhardi abbatis, melliflui doctoris.

4. K. 241r — 267r Speculum anime a fratre Bonaventura de ordine minorum.
5. K. 257 r — 268 v Incipit tractatus de arbore amoris
6. K. 269 r — 288 Incipit quidam sermo bonus

W czasie wojny 1945 roku przed zbliżającym się frontem kodeks ten wywieziono do Sobótki, a odnaleziono go po kapitulacji dopiero 22 czerwca 1949 roku wśród zabezpieczonych zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu.

Oprawa: deska i skóra barwiona na kolor różowy, zachowane są dwa paski do zapinania okładek.

Pro w.: Liber virginum in Stregovia (Strzegom).

Nr 21

Schene Predigt und Sermon von der Gleichheit Christi und über Etliche Evangeli, wie auch schene Lehren von der Commonion vor und nach auch samb deren Gebet

Niem., 1458 r., 11 × 15 cm, K. 157, pap.

K. 58 v Diss V Sextern gehen in das closter zu Sant Kat(r)hin

K. 60 r modlitwa do Matki Bożej „O aller sufte Iunckfraw maria ich valle demutlichlichen zzu den fussen deiner heiligkeit...”

K. 67 r list napisany przez Henryka Koezlera z Gerolzhofen: „Hernach volget ein epistel geschehen den Brudern und schwestern der pruderschaft des leidens unsers heren Jhesu Christi Zum neuen Jare von heinrich von Gerolzhofen prister dem aller minsten Capellan und diener des hochwirdigen fursten und heren hern Anthonigs Bischoffs Bamberg und anheber der geneten bruderschaft Anno MCCCCLVIII”

K. 97 r Also sol ein ynnige sel das sacrament in allen messen got gar fruchtparlich opffern

K. 104 r Allerliebste schwester

K. 111 v Geschrieben und gesetzt von Heinrich Koezler priester dem allerwynsten von gerolzhofen wirczpurger Bisthums”

K. 59, 101, 102, 103, 129, 143, 147 — 151, 155 czyste.

Oprawa: deska i skóra z tłoczeniami linearnymi, zachowany rzemyk do zawiązywania, brak gwoźdźcia.

Pro w.: brak bliższych danych.

Wymieniony biskup Bambergu Antoni de Rotenhan w pocście tamtejszych biskupów był 33-cim i czasy jego rządów przypadają na lata 1432—1459. Dictionnaire d'histoire et de geographie ecclesiastique, Paris 1932, t. VI s. 465—466.

O mieście Gerolzhafen por. Der grosse Brockhaus, Leipzig 1930, Bd VII s. 228.

Nr 40

Łac., 1433 r., 20 × 29,5 cm, K. 250, pap.

1. K. 1r — 5v Incipit tractatus de duodecim honoribus s. Josephi

K. 5v Explicit tractatus per Episcopum Camgrad (?) de duodecim honoribus sancti Joseph.

2. K. 6r Sermones quadragesimales Jacobi de Voragine „Qualiter homo debet libenter Christi passionem meditari”

K. 103r „In illo tempore dixit Jesus discipulis suis cum ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite...” Jacobus de Foragine.

3. Sermones Joannis de Wallstatt

4. Sermones Joannis Gauer

5. Sermones Joannis de Francfurtta

6. Sermones Nicolai Ottonis
7. Sermones Joannis Plaet
8. Codex sermonum dominicalium
9. Sermo de Conceptione Beatae Mariae Virginis de Wallstat.

K. 230 Expliciunt sermones per diversos doctores Anno (14) 33.

Nie pierwszej karcie ochronnej zapiska: „Notandum quod ordo Carthusiensium incipit Anno Domini MLXXXVI sub domino Urbano papa secundo” (Data podana jest błędnie, ponieważ pontyfikat Urbana II przypada na lata 1088—1089).

K. 251 — 254 czyste.

Oprawa deska i skóra bez ornamentacji, brak jednej klamry do zapinania. Na dolnej okładce widoczny tekst z neumami (część wydarta), „...qui crediderit et baptisatus fuerit salvus erit”, „Jam non dicam vos servos”.

Pro w.: 1. Ex donatione Praelati Adolphi Franz 1 VII 1909. 2. Ex libris Praelati Dr Adolphi Franz Gmunden 1895. 3. Carthusianorum in Buxheim.

Nr 43

Sermones tam de Dominicis quam de Sanctis

Łac. i polski, XV w., 21 × 30 cm, K. 232, pap.

Na drugiej karcie podany jest dekalog po łacinie i w języku polskim „pirzwa kazyn Tworcza nassego” — Nymas myecz boga gynego. Tutaj mieści się też tekst polskiego tłumaczenia „Salve Regina” (Sdrowass Krolowno mileserdza szywoth slotkoszczy y nadzieya nassa...). Słówka polskie mieszczą się w tekście. Na ostatniej karcie podane również słówka polskie, które zaczynają się od „Item benedictus — pochwalony, beatus — bogosławiony i inne. Pierwsza karta pergaminowa zawiera tekst ewangelii św. Jana 2,12 nn., 7,14 nn. oraz św. Jana 6,5 nn. Między tekstem na przedniej stronie notatka „Item anno domini 1456 obiit d(om)n(u)s Vincentius altarista Opolien(sis) sabato ante oculi et d(omi)n(u)s lodwigus canonicus opolien(sis) fuit captus et petrus companator et scholaris idem d(o)m(i)ni Vincentii per ducem nicolaum Opolien(sem) pro aliquibus rebus ipsius d(omi)ni vincentii et idem dux recepit omnia bona”

Explicit hoc opus per manus scriptum Paulum Ade filium de Crap-pitz et companatorem in Othmut A(nn)o 1445”

Nota „quod peccatum summa diligentia est cauendum”

Oprawa deska i skóra.

Pro w.: J. Woronczak, Teksty polskie w rękopisie Nr 43 Biblioteki Kapitułnej we Wrocławiu z połowy XV wieku, Wrocław 1956.

Nr 44

Homiliarium inscriptum in cenobio Sti Adalberti Cracoviae

Łac., 1452 r., 23 × 32 cm, K. 439, pap.

1. K. 4 r Hora est iam nos de sompno surgere
2. K. 220 r Venerabili viro ac carissimo patri in domino Hugoni de Colubertis sancte Agnensis Ecclesiae preposito frater Johannes Eby Juny Ordinis fratrum predicatorum. Lusoribus quarto est aliquid illicitum
3. K. 397 Opus hoc inchoatum est feria ii Judica consummatum est in

die sabbato ante festum penthecostes de Anno domini M^oCCCC^oLII^o.
In ecclesia sancti Adalberti Cracoviae

4. K. 398 Registrum. Et sic est finis huius Anno domini 1467, Sequitur Registrum od słowa „Abstinencia”

5. K. 398 r — 402 Sermones

6. K. 402 In cena domini sermo

7. K. 414 r — 434 r Item de Lusoribus

K. 2—3, 221 r. — 225, 403 — 413, 434 — 439 czyste.

Oprawa: deska i skóra barwiona na kolor różowy, jedna okładka jest oderwana; mianowicie dolna, która w 1968 roku została obciążona w płótno, skóra jest dość zniszczona, brak zapinek. Na grzbiecie mieści się naklejka z napisem: Homiliarium Manuscriptum 1451 in coenobio Sancti Adalberti Cracov. Item de lusoribus. Jako karty ochronne służą resztki pergaminu z tekstem.

Pro w.: Ex Bibliotheca Parochiae Oppoliensis.

Nr 61

Łac., 1476 r., 14,5 × 21,5 cm, K. 271, pap.

1. K. Ir — 35 v „Incipit libellus, qui dicitur regia via” Capitulum primum (Hec sunt verba dei dominatoris) oraz „Exhortationes sacrae” (Consideracio terrene felicitatis Capitulum II)

2. K. 36 r — 173 v Medice cura teipsum — Luce iii^o sicut ait Gregorius.

33. K. 173 Expliciunt sacramentalia bona per ven. virum Eugenium Nicolaum de Colonie decret. doctorem capellanum rev. in Christo patris ac domini Stanislai Episcopi Posnaniensis, per capitulum approbata, pro quo Deus gloriosus sit benedictus in saecula saeculorum. Amen.

K. 173 Et est finitus presens liber sub anno incarnationis Domini nostri Jesu Christi 1476 in die s. Dorotheae hora vesperorum.

4. K. 174 Item quae imagines tempore ieiunii velent

5. K. 175 Casus penitentes ad dominum episcopum

6. K. 192 — 271 Cantiones

K. 176 — 191 czyste

K. 272 pergamin

Na pierwszej stronicy podane jest na marginesie „Ave maria gratia plena dominus tecum” oraz niżej „Ave maria”

Oprawa deska i skóra, dwa rzemyki do zapinania, na przedniej okładce pięć guzów ochronnych, na dolnej cztery.

Pro w.: brak danych.

Lit.: J. Nowacki, Archidiecezja poznańska w granicach historycznych i jej ustrój, Poznań 1964, II, s. 83—84 wymienia w latach 1428—1437 biskupa Stanisława Ciołki z Ostrołęki i Żelechowa.

Nr 62

Łac., XV w., 14 × 21 cm, K. 189, pap.

1. Tractatus triumphalis card. de Cusa postea episcopi Brixiensis ad Sigismundum Imperatorem et cardinalem Julianum legatum concilii Basiliensis

2. K. 5 Expoliavit...

K. 1 — 4, 186 — 189 czyste.

Pismo rękopisu uległo nadniszczeniu z powodu wpływów atmosferycznych po zbombardowaniu budynku bibliotecznego w 1945 roku.

Oprawa deska obciągnięta w skórę bez ornamentacji, zachowany jest górny łańcuch. v

Pro w.: Ecclesiae Cathedralis Wratysławiensis.

Nr 77

Meditationes

Łac., XVII w., 9,7 × 15 cm, K. 175, pap.

K. 2 Dominica prima Adventus de officio iudiciario

K. 137 Festa sanctorum

K. 161 — 175 czyste

Oprawa tektura obciągnięta w pergamin z tekstem i śladem nut, linii nutowych, zachowane rzemyki do zawiązywania.

Pro w.: brak danych.

Nr 84

Sermones de tempore et de sanctis. Pars aestivalis.

Łac., 1483 r., 15,3 × 22 cm, K. 593, pap.

K. 1 Emerunt aromata...

K. 585 Nota. Ius.

K. 346, 347 czyste, k. 584 udarta.

Oprawa: deska i skóra z ornamentem kwiatów i linii, zachowane narożniki i paski do zawiązywania. Na grzbiecie naklejka z napisem „Sermones de tempore et de sanctis pars aestivalis de 1483 Oelsna (Oels)”. Dawna sygnatura: Nro 12.

Pro w.: Ex Bibliotheca Parochiae Oppoliensis.

Nr 135

Sermones de Sanctis et de tempore manuscripti.

Łac., 1464 r., 21 × 31,5 cm, K. 236, pap.

K. 226 Explicit Anno Domini MCCCCLXIII^o per Johannem de Dobczyn (?)

K. 236 Vita sancti Nicolai

Początkowe karty od 1 — 24 wydarte, K. 235 czysta.

Oprawa deska i skóra z ornamentem tłoczonych linii, zostało zachowanych siedem guzów ochronnych, brak zapinek.

Pro w.: brak danych.

Nr 139

Sermones Nicolai Wigandi decani Premisliensis

Łac. XV w., 21,5 × 30 cm, K. 217, pap.

K. 1 Reuerendo in cristo patri ac domino domino Mathie dei Sedisque Ap(osto) lice prouidencia p(re) mislien(si) Ep(iscop)o domino sibi p(re) cet(e)ris gracioso ...et iteratisque vicibus Vestra benigna venerandaque paternitas me Nicolaum Wigandum tunc Ecc(les)ie p(re)dicte p(re)mis-

lien(sis) decanum p(re)cibus vestris pulsare curavit quatinus Sermones per modum postille volgariter ad fide(le)m Christi populum per me prolatae (!) Vestre gratie curarem in unum volumen redigere paternali Vestre reuerencie pro communi fidelium utilitate tempore congruo... Sequitur dominica prima in adventu: Cum appropinquasset ihesus ierosolimis et venisset betfage...

K. 217 częściowo urwana.

Na wyklejce pierwszej okładki jest: Pater noster, Ave maria, Credo in deum patrem omnipotentem.. i inne zapiski. Na wyklejce dolnej oprawy tekst ewangelii „In illo tempore erat homo ex phariseis nickodemus nomine... habeat vitam eternam amen” Na grzbiecie napis „Dominicale antiquo caractere”.

Oprawa deska i skóra, zachowane dwie zapinki, trzy guzy ochronne, okucia zagięły.

Pro w.: brak danych.

Wspomniany biskup przemyski, Maciej Janina, został wybrany w 1391 lub 1392 roku, zmarł 1420. Por. Schematismus Dioecesis Premisliensis rit. Lat. 1912 s. 10. Miłkołaj Wigand był kanonikiem w Przemyślu około 1415—1416 roku.

Nr 159

Sermones de Dominicis et de Festis

Łac., XV w., 21 × 32 cm, K. 575, pap.

K. 1 In vanitates...

K. 330 v Nota sequens registrum deservire potest omnibus libris Thesauri partis estivalis ubi Sermones de Sanctis specialiter secuntur (!) Sermones de tempore sicut in precedenti libro habentur.

K. 338 Herodes misit

Oprawa: deska i skóra z ornamentem kwiatów, linii, liter (W), zachowane okucia, dwie klamry, narożniki. W 1961 roku poddano oprawę konserwacji.

Pro w.: Ex Bibliotheca Hirschbergensi.

Nr 191

Contemplationes, meditationes, orationes de festivitibus Paschae, Ascensionis, Penthecostis, Trinitatis, Corporis Christi, Assumptionis Beatae Mariae Virginis, Dedicationis, Omnium Sanctorum

Łac., 1518 r., 11 × 16,4 cm, K. 234, perg.

K. 3 Incipiunt contemplaciones seu oraciones de solemnissima festiuitate Gloriosissime Resurrectionis domini nostri Jesu Christi

K. 233 Anno Domini 1518

Oprawa deska i skóra, dolna okładka przełamana, zachowana jedna zapinka mosiężna.

Pro w.: Ex Liebenthal (Lubomierz).

Nr 229

Daniel Bawolowsky, Achttägige Exerzitien oder geistliche Übungen auf einen guten Tod

Niem., 1718 r., 16,5 × 21 cm, K. 56, pap.

K. 3, 56 czyste.

Oprawa tektura ociągnięta w skórę ze złożonymi liniami.

Prow.: Von Selbmann 5 IX (19)01.

Nr 386

Predigten

Niem., łac., 1618—1626 r., 16 × 20,5 cm, K. 176, pap.

Kazania te wygłoszono „in Freiburg” w terminie od 7 grudnia 1618 do 10 kwietnia 1626 roku. Na ostatniej karcie zapiski o świętych, między innymi „s. Hiacinti Conf.”

Oprawa tektura obciążona w płótno, konserwowana w 1962 roku.

Prow.: Przekazano z Biblioteki Parafialnej w Świdnicy 23 września 1921 roku (Am 23 IX 1921 von der Pfarrbibliothek Schweidnitz dem Diözesanarchiv zur Aufbewahrung übergeben).

Nr 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396

Predigten

Niem., 1867—191 r., 19 × 22,3 cm, pap.

Nr 389 liczy K. 468, Nr 390 K. 410, Nr 391 K. 272, Nr 392 K. 414, Nr 393 K. 402, Nr 394 K. 402, Nr 395 K. 338, Nr 396 K. 472.

Kazania te wygłosił dr Artur Koenig we Wrocławiu, pierwsze kazanie miał „bei St. Mauritius 24 III 1867 um 9 Uhr”

Oprawa tekturowa.

Prow.: brak danych.

Nr 423

Postilla de Sanctis Magistri Mathie de Krakowia comparata per Fratrem Nicolaum dictum Medricz professum Monasterii Teplensis canonicum ordinis premonstratensis sub anno domini 1413

Łac., 1413 r., 21 × 31,5 cm, K. 192, pap.

K. 134 v w pierwszej kolumnie pisma: Explicit liber de Sanctis finitus in vigilia sancti Laurentii martiris per fratrem Nicolaum dictum Medricz. W drugiej kolumnie pisma jest: Explicit Postilla de Sanctis Magistri Mathie de Krakowia comparata per fratrem Nicolaum dictum de Medricz professum Monasterii Teplensis Canonicum Ordinis premonstratensis sub anno domini M^oCCCC^oXIII^o.

K. 135 — 143 czyste

K. 144 r Nicolaus Medricz, Historia Trium Regum

K. 178 r Explicit Historia Trium Regum comparata per fratrem Nicolaum dictum Medricz monasterii Teplensis

K. 178 v In principio erat Verbum

K. 181 r Explicit Postilla Johannis de villa Abbatis super Epistola: et Evangelia dominicalia

K. 181 v Gothardus confessor

Wskutek zniszczenia budynku Biblioteki Kapitulnej we Wrocławiu z powodu bombardowania w 1945 roku zamokła górna część rękopisu i z tego też powodu zostało nadniszczone pismo.

Oprawa: deska i skóra. W 1958 roku introligator Leon Majchrzak zakonserwował oprawę. Górną okładkę obciągnięto w płótno, na grzbiecie dano skórę, na dolnej okładce pozostawiono dawną skórę z tłoczeniami linii geometrycznych i trzy guzy ochronne.

Prow.: Leihgabe der Pfarrbibliothek zu Patschkau (Paczków).

Lit.: N. Backmund, *Monasticon Praemonstratense id est Historia circariorum atque canoniarum candidi et canonici Ordinis Praemonstratensis*, Straubing 1949, I, s. 315. Monasterium Teplense — to klasztor w Tepli, miejscowości w Czechach, w której opactwo premonstratensów założył Beatus Hroznata w 1193 roku.

Nr 425

Łac., XV w., 21 × 23,5 cm, K. 220, pap.

1. K. 2 r — 55 v Homiliae
K. 2 v In natali Sancti Clementis pape
K. 55 v Expliciunt omeliae
2. K. 56 r — 133 r Dialogus Gregorii
K. 133 r Finis est (dyalogus Gregorii)
3. K. 134 r — 149 v Homilia clari Berhardi Claravallensis abbatis secundum Lucam missus...
4. K. 149 v- 174 r Elucidarius Beatae Virginis Marie
5. K. 174 r — 177 v Historia de s. Martha, de s. Ursula, de conceptione Marie
6. K. 178 r — 197 v Epistola beati Eusebii ad beatum Damasum
K. 197 v Explicit Epistola beati Eusebii ad sanctum Damasum portensem episcopum
7. K. 197 v — 201 v Epistola von. doctoris Augustini Episcopi ad beatum Cyrillum Jerosolimitanum
8. K. 201 v — 220 v Epistola s. Cyrilli Jerosolimitani ad beatum Augustinum. Explicit epistola beati Cirilli Jerosolimitani episcopi ad beatum Augustinum doctorem eximum de miraculis beati Jeronimi doctoris magnifici amen dicant.

Oprawa deska, skóra, płótno, przeprowiona w 1958 roku przez Leona Majchrzaka, zachowane dwie klamry do zapinania, na przedniej wyklejce oprawy zapiska: Medicamen contra dolorem capitis i inne.

Prow.: 1. Ecclesiae Patschcoviensis 2. Eigenthum der Pfarrbibliothek Patschkau.

Nr 476

Predigten

Niem., XIX w., 17 × 20,5 cm, K. 48 i 46, pap.

Kazania te wygłosił ks. kanonik Robert Spiske, zm. 5 marca 1888 roku.

Oprawa tekturowa.

Prow.: Vom Pfarrer Richard Hager 1933 J., Gross Strenz.

Nr 482

Conciones

Łac., XIX w., 15,5 × 20 cm, K. 143, pap.

K. 1. Libellus hic est Congregationis Agoniae Leobergae, quem composuit et propria manu scripsit Ipsissimus Fundator factae Congregationis nempe Admodum Reverendissimus ac Eximius D. Godefridus Rudolphus Apollonius Trauttmann per annos 27 hic Parochus zelosissimus. Cui det Deus Requiem aeternam et lux perpetua luceat Ei.

Kazania wygłosił ks. Gotfryd Rudolf Apoloniusz Trauttmann, proboszcz ze Lwówka.

Oprawa brak okładek.

Pro w.: Congregatio Agoniae Leobergae.

Nr 511

Conciones de Passione Domini habitae

Niem., 1866 r., 18,5 × 22,2 cm, Str. 90, pap.

Zbiór zawiera siedem kazań. Autor jest nieznany. Na karcie ochronnej spis kazań w języku łacińskim.

K. 70 — 90 czyste.

Oprawa tekturowa.

Pro w.: brak danych.

Nr 523

Kazania na niektóre niedziele i uroczystości świętych

Polsk., łac., 1701 r., 15,7 × 19,5 cm, K. 411, pap.

Str. 325 podana data: „1701 Dnia Drugiego Novembra — Kazanie na Dzień Zaduszny miane w Wilnie na Antokolu”

Str. 165, 193, 202, 255, 274, 351, 361, 378, 402 czyste.

Oprawa tektura i skóra z ornamentem linii, kwiatów i postaci.

Pro w.: 1. Cessit post mortem Bibliothecae Conventus Gemencensis Can. Reg. Lat. 2 Dar Marii Panasewicz po śp. ks. Piotrze Sledziewskim, zm. 8 grudnia 1950 roku. Biblioteka Kapitulna we Wrocławiu otrzymała tenże zbiór kazań 3 czerwca 1951 roku.

Nr 545

Sermones ad regulares

Łac., polsk., XVIII w., 13,5 × 21 cm, Str. 104, pap.

Str. I. Tekst rozpoczyna się od: Thomae a Kempis, Pars Sermonum — „Praefatio in sermones ad Novitios Regulares”

Str. 68 Kazanie po polsku na niedzielę 19 po Zielonych Świętach o miłości bliźniego.

Str. 73 „Kamień węgielny na kościół staraniem i nakładem JJ. WW Stanisława i Rozalii Męcińskich — Starostwa Wieluńskich zakładany w Działoszynie 1787”

Na okładce wewnętrznej zapiska rachunkowa z 1802 roku „52 zł. Fol. G. 15”

Str. 87 — 89 czyste.

Oprawa tekturowa i skóra.

Pro w.: Pieczęć „Kapellenberg”.

Nr 578

Predigt über den Glauben gehalten zu Warmbrunn den 10 Julii 1825 von J. H. J. Rotter zur Zeit Erzieher des Grafen Fr. Schaffgotsch Niem., 1825 r., 13 × 20,5 cm, K. 15, pap.

K. 13 — 15 czyste

Oprawa tekturowa.

Pro w.: Naklejka: Ex hereditate R. D. Canonici Francisci Karker.

Nr 582

Jubel-Predigt von Johann Andreas Saurbrey pt. sehr meritirten Pastore

Niem., 1755 r., 16 × 20 cm, K. 23, pap.

Oprawa tekturowa.

Pro w.: brak danych.

Nr 584

Adam Philipp Roth, Collectio: a) Oratoriae practicae b) Disputationes parentationum allegoricarum Andrae Gryphii

Niem. Łac., 1673, 1690, 1694, 17 × 22 cm, K. 356, pap.

K. 1—6, 229—231, 352—353 czyste.

Oprawa tektura i płótno.

Pro w.: brak danych.

Nr 585

Henryk Antoni Oppitz, Schmertzhauffte Fechtschul oder zu seinem bitteren Sterben Liebvollen Königs Christi Jesu. Contiones.

Niem., 1704 r., 16 × 19,8 cm, K. 183, pap.

K. 1 Inhalt der folgenden Fastenpredigten.

Rękopis zniszczony z powodu zamoknięcia w 1945 roku.

Oprawa tektura i płótno.

Pro w.: 1. Collectio ex Alumnatu Wratislaviensi 2. Emptionis possidet Alum-natus 1739.

Nr 598

Vorreden, Summaria, Lehre und Trost ueber die gantze Biblia des Alten und Neuen Testaments verstelltet fürnemlich für die Commun und Sammlung im Hospital zum Heiligen Leichnam in Bresslaw durch Franciscum Vierling, verordneten Prediger und Beichtvater daselbst und Diacon bey St. Maria Magdalena mit vorgehender Agenda und Ordnung wie es mit den Gottes Diensten in der Sacell — gemelten Hospitals Christlich gehalten wirkt.

Niem., XVI—XVII w. (1586—1607), 23 × 34 cm, pap.

Oprawa deska i skóra, wycisk kwiatów, linii, orzeł pruski, zachowane narzędzia mosiężne, brak zapinek.

Pro w.: 1. Maria Kutarba — Pietras, Wrocław 2. Zakład im. Ossolińskich — Biblioteka Wrocław.

Nr 647

Quid sit Rhetorica, quod eius officium et finis. Rhetorica Cypriani Poari.

Łac., XVII w., SS. 124 nlb 18, 116 nlb 29, 16 × 20 cm, pap.

Oprawa tektura, skóra, tasiemki do zawiązywania.

Pro w.: 1. Benedict Anft 2. Parafia Lubomierz (Liebenthal) 22 VII 1960.

Nr 670

Postilla super librum Thobie edita a fratre Nicolao de Lyra. Confessionale bonum et utile mgri Mathei de Cracovia per manus Joannis Winckler de Wratislavia. Questiones bone et utiles. Tractatus super officio misse. Sermones de tempore. Quadragesimale. Casus papales et episcopales. Collecta et excerpta ex summa Benedicti Massiliensis. Epistole Pauli.

Łac., XV w., 21 × 30 cm, K. 271, pap.

Oprawa: deska i skóra, brak 6 guzów ochronnych, jedna zapinka oderwana.

Pro w.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: H. Hoffmann, Schlesische Kirchenbüchereien, „Archiv für schlesische Kirchengeschichte” 4 (1939) s. 107.

Nr 675

Łac., XV w., 22 × 30 cm, K. 213, pap. ilum.

1. K. 2 Incipit epistola s. Eusebii ad s. Damasium
2. K. 21 Incipit epistola beati Augustini ad beatum Cyrillum episcopum ierosolimitanum de magnificentia sancti Jeronimi. Explicit 1414.
3. K. 43 Incipit speculum peccatorum
4. K. 47 Quidam discipulus interrogabat abbatem suum
4. K. 48 Speculum beati Bernhardi
5. K. 49 Jeronimus in epistolam ad Paulum et Eustachium
6. K. 50 Sermones
7. K. 136 Incipit tractatus mgri Mathei de Cracovia
8. K. 144 Tractatus de caritate fratris Bonaventurae
K. 146 Explicit
9. K. 147 Summa de septem perfectionibus religiosorum Bonaventurae
K. 213 Explicit Summa
K. 2 inicjał wycięty, K. 21 inicjał przedstawia postać biskupa.

Oprawa deska, skóra, dwie zapinki, brak łańcucha.

Pro w.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 107.

Nr 685

Sermones s. Thome de tempore et de sanctis

Łac., XV w., 21 × 30,5 cm, K. 287, pap.

Oprawa deska, skóra, tłoczenia linii, brak zapinki.

Prow.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 108.

Nr 686

Martini excerpta

Łac., XV w. 22 × 29,5 cm, K. 200, pap. ilum.

1. K. 1 Incipit prologus fratris Martini contra Marmotretum
2. K. 10 Incipit liber Exodii
3. K. 117 Incipit Apocalypsis
4. K. 118 De legibus ac festivitibus
5. K. 128 Incipit expositio super antiphonas et responsoria
6. K. 140 Expositio super legendas sanctorum et primo de Sancto Anthonio
7. K. 181 De sermonibus

Oprawa deska, skóra, dwa guzy ochronne zagubione, brak jednej zapinki.

Prow.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 108.

Nr 687

Postille

Łac., 1420 r., 21 × 30,5 cm, K. 337, pap.

K. 63 Expliciunt postille. Et sunt finite hora quasi vespertina in vigilia decollationis sancti Joannis Anno domini 1420.

Na pierwszej okładce naklejony pergamin z tekstem wyznania wiary „Ich globe eyn got watir ” Druga karta pergaminowa ochronna jest dokumentem, wystawionym 20 września 1411 roku przez Wacława de Sandzeowicze, subdiakona kościoła gnieźnieńskiego. Na drugiej okładce jest naklejony papierowy dokument, wystawiony w Głogówku (1405 dominica die proxima ante festum sancti Martini confessoris) przez „Consules et Jurati civitatis Superioris Glogoviae”

Oprawa: deska i skóra.

Prow.: Parafia Góra Śląska,

Lit.: Hoffmann, jw. s. 109.

Nr 688

Sermones magistri Nicolai de Blonii

Łac., 1464 r., 20,5 × 32 cm, K. 439, pap.

K. 437 Et sic est finis istius medie partis sermonum mgri Nicolai de Blonii et est pars hyemalis pronunciate per illuminatum bacalarium in artibus liberalibus Symonem de Mazovia in domo olim domini Mol-

stennsskii Cracovie in platea fratrumffiniteque de anno incarnationis domini 1464 in die Bonifacii pape pro quo Deo sit laus et graciaram accio per infinita secula seculorum. Amen.

Oprawa deska, skóra, ornament, zachowany łańcuch, jedna zapinka oraz 1.2-
klejka z napisem: „Prima pars sermonum Blonii”.

Prow.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 108.

Nr 689

Secunda pars Sermonum magistri Nicolai de Blonye

Łac., 1464 r., 21 × 31 cm, K. 428, pap.

K. 427 v Expliciunt Sermones Venerabilis viri mgri Nicolai de Blonye... finite in domo olim nobilis viri Molstynssky pro quo deus per secula sit benedictus 1464 in die ad vincula Petri.

Oprawa deska, skóra, łańcuch, okucia.

Prow.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 108.

Nr 690

Sermones

Łac., XV w., 22 × 32 cm, K. 407, pap.

1. K. 1 Hec est dies quam fecit dominus
2. K. 75 Si quis diliget me
3. K. 300 De corpore Christi sermo
4. K. 329 De sancta Katharina
5. K. 335 Intende anime mee et libera eam
6. K. 371 Sequitur sermo de dedicatione Ecclesiae

Oprawa deska i skóra, ornament z literą „W”, łańcuch, narożne okucia, dwie zapinki.

Prow.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 108.

Filigran papieru zbliżonu do nr 1065 u F. Piekosińskiego, Wybór znaków wodnych z XV stulecia, Kraków 1896.

Nr 691

Secunda pars Thesauri (Sermones)

Łac., XV w., 21,5 × 31,5 cm, K. 424, pap.

Et sic est finis illius per me Andream Frummann de Hirsaw.

Oprawa deska, skóra, łańcuch, brak dwóch okuć.

Prow.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 108.

Nr 692

Sermones

Łac., XV w., 21,5 × 31 cm, K. 287, pap.

Oprawa: deska, skóra, łańcuch, dziewięć guzów ochronnych, brak jednego, dwie zapinki, tłoczenia linii.

Prow.: Parafia Góra Śląska.
Lit.: Hoffmann, jw. s. 108.

Nr 693

Sermones de tempore et de Sanctis

Łac., XV w., 21,5 × 31,5 cm, K. 322, pap.

Oprawa deska i skóra, nadniszczona, tłoczenia linii, brak zapinek.

Prow.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 108.

Nr 694

Sermones

Łac., XV w., 22 × 31,5 cm, K. 467, pap.

Oprawa: deska, skóra, łańcuch, brak pięciu guzów ochronnych.

Prow.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 108.

Nr 695

Sermones Maffret

Łac., XV w., 21,5 × 30 cm, K. 235, pap.

K. 1 Thema: Laudate dominum

Oprawa deska i skóra z tłoczonym ornamentem roślinnym, brak trzech guzów ochronnych, zapinek.

Prow.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 108.

Nr 696

Sermones

Łac., XV w., 21,5 × 29,5 cm, K. 202, pap.

K. 1 Spis treści od słowa „Abbas”

K. 2 Sermo prime dominice prius festum Sancte Trinitatis

Na wyklejce pergaminowej zapiska: „Si non revertar, detur liber iste domino Michaeli Sartoris in Gora”

Oprawa: deska, skóra, zniszczona.

Prow.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 108.

Nr 697

Sermones de tempore et de sanctis

Łac., XV w., 21,5 × 31,5 cm, K. 446, pap.

Spis treści podany przy końcu: Tot sunt sermones huius libri.

Między innymi kazanie o św. Stanisławie, św. Jadwidze.

Oprawa deska, skóra zniszczona, okładka złamana, wyklejka pergaminowa z tekstem i neumami.

Prow.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 109.

Nr 698

Sermones de Sanctis

Łac., XV w., 21,5 × 29,7 cm, K. 374, pap. ilum.

Rękopis zniszczony, w pewnych częściach wyblakło pismo, głównie z powodu zamoknięcia.

Oprawa deska, skóra, dziesięć guzów ochronnych, dwie zapinki.

Frow.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 109.

Nr 699

Sermones

Łac., XV w., 20,5 × 29,5 cm, K. 363, pap.

Oprawa deska, skóra, brak guzów ochronnych.

Frow.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 108.

Nr 700

Sermones

Łac., XV w., 16 × 21,5 cm, K. 260, pap.

K. 1 — 3 Spis treści: De Sancto Laurentio sermo.

K. 34 v Incipit Passio Domini Jesu Christi

K. 44 Sermo in palmis

K. 48 De passione Domini

K. 59 Sermo de assumptione Virginis

K. 68 Sermo de Sancto Nycolao

K. 70 Sermo de Sancto Thoma Apostolo

K. 184 De Sancta Dorothea. Pismo dwukolumnowe.

K. 218 Sermo de Visitatione Beatae Virginis

K. 267 Incipit registrum

K. 270 Sermo de conceptione Beatae Virginis

Początek rękopisu jest wyrwany, rozpoczyna się od K. 18.

Oprawa: deska, skóra, zapinka.

Frow.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 108.

Nr 701

Sermones

Łac., XV w., 16 × 21,7 cm, K. 344, pap.

K. 2 Sermo de dedicatione templi

K. 141 Prologus libri de exemplis Scripturae, quae edidit patriarcha Yerosolimitanus

K. 235 Explicit liber de exemplis biblie editus per patriarcham Yerosolimitanum... Anno domini 1446.

K. 236 Sermones collecti de X praeceptis.

K. 291 v Convocatis Jesus discipulis suis dixit illis Misereor (Mt 15,32)

K. 332 Vocabularium (łacińsko — niemieckie od „Abstinencia” do „zelotes”)

K. 340 v Thema de visitatione virginis gloriose

K. 343 Petri et Pauli. Hodie huic domui salus a deo facta est (Łk 19,9)

Na okładce „copia bulle sanctissimi domini olim Eugenii pape IV”

Oprawa deska, skóra, zachowane guzy ochronne, jeden pasek, jedna deska złamana, na przedniej okładce drzeworyt — św. Hieronim.

Pro w.: Parafia Góra Śląska.

Lit.: Hoffmann, jw. s. 109.

Nr 712

Scitis quia post biduum pasca fiet.

Łac., XV w., pap.

Kazanie pasyjne. Rękopis oprawiony razem z inkunabułem „Sermones quadragesimales” z roku 1485, sygn. 3 G. (Biblioteka Kapitulna we Wrocławiu)

Pro w.: Ecclesiae s. Catharinae Gorensis (Góra Śląska).

Lit.: Hoffmann, jw. s. 112.

Nr 715

Predigten über die Episteln von Neujahr 1854 (1. Weihnachtsfeiertag, Langenöls, Kadelbach)

Niem., 1854 r., 17,5 × 21 cm, S. 180, pap.

Oprawa tektura i skóra.

Pro w.: Dar księdza dziekana Czesława Tuzinkiewicza, proboszcza Parafii św. Stanisława i Doroty we Wrocławiu, 16 styczeń 1961 r.

Nr 723

P ł o n c z y ń s k i Wiktor ks.

Styl kaznodziejski w polskich kazaniach pasyjnych XIX w., Warszawa 1962 r.

Polsk., 1962 r., S. 199, maszynopis, pap.

Oprawa tekturowa.

Pro w.: Dar ks. Wiktora Płonczyńskiego, proboszcza w Ścinawce Dolnej koło Kłodzka na Dolnym Śląsku, zmarłego w 1962 roku.

Nr 725

K o t u ł a Kazimierz ks.

Kazania majowe

Polsk., 1915 r., S. 76, pap.

S. 67 — 76 czyste. Kazania były wygłaszane w Przemyślu.

Oprawa — zeszyt.

Pro w.: dar ks. infuł. Kazimierza Kotuli, zmarłego we Wrocławiu w 1962 roku.

Nr 800

Conciones

J. polsk., łac., niem., XIX w., pap.

Sermo pro secunditiis Reverendissimi ac Perillustris Domini Joannis de Larisch Praelati Decani, Commissarii in Spiritualibus Episcopalis Concursus Parochialis Praesidis ac Mega — Strehlicensium Parochi dictus ab Andrea Joglowek Mega — Strehlitzii 11 Octobris 1829.

Sermo pro Dominica 9 na post Pentecosten. Dum simul Serenissimi Regis Borussorum Friderici Wilhelmi dies natalis celebraretur. Anno 1816.

Zbiór zawiera również inne kazania.

Oprawa tekturowa.

Pro w.: 1. Znaleziono na plebanii w Michalicach koło Namysłowa. 2. Przekazał ks. Józef Lachowski, dziekan w Namysłowie, 28 IX 1971 roku.

III

REKOPISY Z BIBLIOTEKI PARAFIALNEJ ŚW. JAKUBA W NYSIE

Nr 12 n

Exercitia spiritualia triduana

Łac., XVIII w., 17,7 × 22 cm, SS. 132, pap.

S. 1 Formula arationis praeparatoriae

S. 2 Colloquium ad Deum. Colloquium ad Christum.

S. 4 Colloquium ad B. Virginem.

S. 5 Colloquium ad sanctos.

S. 6 Dies prima. Meditatio prima seu fundamentalis.

De fine hominis.

S. 120 Meditatio quarta. De amore et honore Dei super omnia.

S. 132 Laus Deo sit semper Beatae Mariae Virgini et omnibus Sanctis.

Dawna sygnatura XLIX 7.

Oprawa: kartonowa, barwiona, wzory kwiatów i linii.

Pro w.: brak danych.

Nr 19 n

Predigtenwürfe

Łac., 1717 — 1728 r., 19,8 × 31 cm, K. 187, pap.

K. 2 r Tekst kazań z 1717 roku na „Dominica I Adventus” rozpoczyna się mottem „Tunc videbunt filium hominis venientem in nube” (Łk 21,27).

K. 186 v Ostatnie kazanie z 1728 rozpoczyna się tekstem Łk 19,8 „Ecce dimidium bonorum meorum domine do pauperibus et si aliquem defraudavi...”

Sygnatura dawna XXI, 44.

Oprawa tekturowa, na grzbiecie skóra.

Prow.: brak danych.

Lit.: F. Schuppe, Katalog der Bibliothek der katholischen Stadtpfarrei zu Neisse, Neisse (1865) s. 96 nr 1285.

Nr 34 n

Sermones

Łac., poł. XV w., 16 × 21 cm, K. 449, pap.

Na wewnętrznej okładce górnej przyklejona jest karta papierowa z tekstem: „Liber Clementis de (?) eyborg continens in se themata et prolocutiones super sermones de tempore et de sanctis per totum annum” „De sancto Angrea Apostolo” (Ambulans ihesus iuxta mare gallilee). Na dolnej okładce przyklejony wewnątrz papier z tekstem: „De Sanctis thema cum cunctisque condicionibus” (Laudate dominum in sanctis eius ita scripsit psalmus CL).

Na karcie ochronnej podany jest spis treści kazań na niedziele i święta (Adventus Domini dominica prima), wśród nich są kazania: Barbarae Virginis, Cecilie, Elizabeth, Hedvigis electe, Katharine Virginis, Laurentii martiris, s. Stanislai episcopi, Clementis, Marie conceptionis, Nativitatis, presentaciones, purificationis, visitacionis, Magdalene, Margarethe, Michaelis, Wenceslai, Pacis sermones, Pascha domini, Passio domini.

K. 447 Item de eadem materia Sermo bonus

K. 449 De sancta Hedvige „simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro, fides tua te saluam fecit vade in pace, consideravit agrum et emit illum, emit agrum illum”

Na karcie ochronnej dopisany również późniejszy tytuł „Sermones”

Na początku cztery karty bez numeracji.

Oprawa deska obciążnieta w skórę, ślady dwóch rzemyków do zapinania i jednej klamry, skóra jest bez ornamentacji.

Prow.: 1. Hunc librum assignavit dominus Conradus Puss (na pierwszej karcie ochronnej). 2. Bibliotheca Parochialis Ecclesiae s. Jacobi Nissae 1681 z. 51.

Nr 37 n

Thesaurus Evangelicus

Łac., pierwsza połowa XV w., 22 × 30,2 cm, K 372, pap.

Pismo dwu rąk. K. 369 — 372 czyste.

K. 1 Tekst rozpoczyna się tytułem na marginesie podanym „De resurrectione in die Pasche Sermo primus” Następnie jest tekst psalmu „Hec est dies quam fecit dominus exultemus et letemur in ea...”

K. 230 Pismo pierwszej ręki doprowadzone jest do tematu „De Insufficiencia” Tekst pisma drugiej ręki rozpoczyna się od „Sermo de Sancto Marco ewangelista” (Iniustus quasi leo. Iniustus leoni comparatur).

K. 350 v Kończą się „Sermones” od CXLI do CXLIII: De assumptione gloriose Marie Virginis sermo tertius. Spis treści ułożony jest według haseł alfabetycznych od „Abbas” Podana też „Nota sequens registrum de sermone potest omnibus libris thesauri presentis estiuialis ubi sermones

de sanctis specialiter servantur (?) sermones de tempore sicut in presenti libro habentur”

Oprawa zniszczona, brak okładek, zachowane jedynie pergaminy ochronne.

Prow.: Na pergaminie ochronnym — 1. Tercia pars thesauri mgri M. lessner.
2. Bibliotheca Parochialis Ecclesiae s. Jacobi Nissae 1681. z. 21.

Lit.: K. Aland, Die Handschriftenbestände der polnischen Bibliotheken insbesondere an griechischen und lateinischen Handschriften. Berlin 1956 s. 48.

Nr 38 n

Sermones

Łac., XV w., 22 × 30 cm, K. 229, pap.

K. 1 r Sermones. Tytuł dopisany później.

K. 2 r — 129 v Quod deus est. Quod unus est deus.

K. 3 v Veritas theologie

K. 4 r Quod Deus est

K. 124 r De conflagratione mundi. De resurrectione generali.

K. 136 r — 181 r Tractatus

K. 136 r Registrum tractatum subscriptorum (capitulum primum continet, quod una est fides Ecclesiae sancte Romane, extra quam nemo salvatur)

K. 136 v Hec sunt collecta excerpta ex Summa Benedicti Abbatis Marsilie

K. 181 r Explicit multum utilis et fortis pro defensione Ecclesie et fidei catholice editus per venerabilem dominum Benedictum abbatem Marsiliensem

K. 181 v Silvester.

K. 182 v Anno domini CCCXXIII obiit in eius ecclesia.. caput sancti Johannis Baptiste

K. 184 v Jungat epistula quos ungit

K. 185 r — 225 r Parabole Salomonis filii David regis

K. 130 — 136, 226 — 229 czyste

Oprawa deska obciągnięta w skórze, zachowany jeden rzemyk do zapinania, na przedniej okładce zachowane trzy guzy ochronne, brak dwóch, podobnie na dolnej okładce zachowane trzy guzy, brak dwóch.

Prow.: 1. Ad laudem cristi dei Hunc librum dedit dominus Conradus notarius pro progenitarum suorum suaque salute offerens beato Jacobo nissensium patrono. 2. Bibliotheca Parochialis Ecclesiae s. Jacobi Nissae 1681. z. 29.

Nr 41 n

Quadragesimale cum postilla Joannis Fabri

Łac., 1446 r., 22,5 × 31,5 cm, K. 494, pap.

K. 12 adnotacja: Et sic est finis huius operis feria quarta ante letare

K. 89—90 Włączony druk „partis quart. secunda”

K. 224 Johannes Paulus de Czulchaw

K. 230 Cum ieiunatis nolite fieri...

K. 461 Ante diem festum pasche

K. 225 — 229, 482 — 494 czyste.

Oprawa deska, skóra, zapinki oderwane, brak guzów ochronnych.

Pro w.: 1. Mgr Johannes ffabri assignauit hunc librum Ecclesiae Nissensi qui accomodari debet terminariis ibidem predicantibus per quadragesimam si optant. 2. Bibliotheca Parochialis Ecclesiae s. Jacobi Nissae 1681. z. 26.

Nr 42 n

Quarta pars thesaurii mgri Martini lessner

Łac., 1457 r., 22 × 30,2 cm, K. 390, pap.

Pismo podwójnej ręki.

K. 1 Aue Maria. Tutaj podany też spis alfabetyczny. Tekst rozpoczyna się rubryką „Sermo primus” Następnie tytuł „De decollatione sancti Johannis” Po piśmie pierwszej ręki „Finito Anno domini MCCCCLVII per me procopium organistam existentem in Nissa. In die Calixti” Spis rzeczy rozpoczyna się od „affectus boni” Po spisie zapisane zdanie „laus deo et non hominibus” Drugi charakter pisma jest drobniejszy „Prologus” Kończy się tekst „Expliciunt postille” Na siedmiu kartach podany znowu spis treści.

K. 264 — 268, 277 — 279, 390 czyste.

Oprawa: okładki odpadły.

Pro w.: 1. Mgri Johannis Czobonicz. 2. Bibliotheca Parochialis Ecclesiae s. Jacobi Nissae 1681. z. 25.

Nr 50 n

Homeliae diversorum SS. Patrum

Łac., XV w., 20,6 × 30 cm, K. 440, pap.

Tytuł rękopisu dopisany jest późniejszym pismem na dolnym marginesie.

K. 1 r Primus sermo „Dicite filie syon ecce rex tusu venit tibi mansuetus” Mat. XVI

K. 369 r. Pismo innej ręki „Hodie concepta est uirgo gloriosa que celi regis mater est et summe gloriosa”

K. 413 r Sermo secundus de Sancto Johanne Apostolo et Evangelista.

K. 417 r Hi sunt tres cristiane religionis puncti collecti per magistrum Thomam ybernitum Anno domini MCCCXVI°.

K. 432 v Sermo collectus per magistrum Franciscum Lignicz de sancta Agnethe

K. 173—176, 368, 379—380, 414—416, 435—440 czyste.

Oprawa deska, skóra, pierwsza okładka przełamana, ornament z tłoczeń geometrycznych i roślinnych, brak zapinek i guzów ochronnych, zachowane okucia narożne.

Pro w.: Bibliotheca Parochialis Ecclesiae s. Jacobi Nissae 1681. z. 17.

Nr 73 n

Łac., XV w., 21,5 × 31,5 cm, K. 337, pap., perg.

1. K. I r — 27 v De vitando primo consortio consilio et exemplo et colloquio prima pars

2. K. 28 r — 128 v Compendium theologicę veritatis
K. 132 Spis od słów „Abstinencia” do „Zyzania”
3. K. 136 r — 213 r Dialogus beati Gregorii
4. K. 214 r — 316 v Sermones ab adventu super evangelia
5. K. 317 r — 327 v Vocabulae per alphabetum
K. 316, 318 pergamin.
K. 129—131, 328—337 czyste.

Po „Dialogus beati Gregorii” podana jest data 1443.

Oprawa: deska, skóra, zaginęły guzy ochronne i zapinki.

Pro w.: Bibliotheca Parochialis Ecclesiae s. Jacobi Nissae 1681.

Nr 77 n

Sermones in euangelia

Łac., XV w., 22 × 31 cm, K. 215, pap.

1. K. 1 — 203 r Sermones
2. K. 203 v Incipiunt inhibiciones sacramenti uel separationes hominum a sacramento que separatio dicitur excommunicatio.

Laus filio Marie Jesu

K. 212 v Et sic est finis presentis operis. Inny charakter pisma: Solus deus sic adorandus adoratione latrę.

Na okładce dokument łaciński z roku 1381 o zapisie testamentarym różnym kościołom (s. Jacobi Nissensi, Corporis Christi)

Oprawa deska, skóra, brak zapinek i guzów ochronnych.

Pro w.: brak danych.

Nr 78 n

Annus secundus concionum Joannis Felicis Pedevitz, canonici et parochi Nissensis anno 1680

Łac., niem., 1680 r., 17,5 × 22,5 cm, pap.

Tekst pierwszego kazania rozpoczyna się od słów: Veni sancte Spiritus. Na odwrocie przedostatniej karty zapiska „Copulatio domini Leuthe-
rer cum domina Julianna Stossia nata Neassin 27 November 1679.

Oprawa tektura i skóra.

Pro w.: Dar Seminarium Duchownego w Nysie 19 października 1953 roku.

Nr 84 n

Łac., XVI w., 11 × 16 cm, K. 263, pap.

1. K. I Nicolaus Tinzmann, Conceptus sermonum (1525—1529) „Exiens Jesus de finibus...” (K. 5 v)
2. K. 254 Celeberrime urbis Glogoviae Maioris conflagrationis mirande descriptio ceteris civitatibus in cautelam (1517)

Oprawa: deska, skóra z ornamentem kwiatów, linii, brak zapinek, zachowane dwa uchwyty mosiężne, na górnej okładce wycięte: „Sum D. Celestin”, a na dolnej okładce „XXXVIII” (1538).

Pro w.: 1. Sum ex libris Johannis Hanckii parochi in Leipa Anno 1584 gratia deo et danti, 2. Bibliotheca Parochialis Ecclesiae s. Jacobi Nissae 1681. z. 96.

Lit.: J. Pedewitz, (zm. 1705), Historia Ecclesiastica Ecclesiae Parochialis s. Jacobi Nissae, hrsg. von B. Ruffert, Neisse 1905, s. 73. Mikołaj Tintzmann, proboszcz w Nysie od roku 1590, doktor medycyny, „vir fuit valde dives”, „fervens praedicator”, zachowały się jego kazania w Bibliotece św. Jakuba w Nysie „in multis libris”.